

Demianuk Victor. The phenomenon of value-sensory realm of personalities and its place in the axiological discourse of contemporary education. *Journal of Education, Health and Sport*. 2016;6(13):260-274. eISSN 2391-8306. DOI <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.293723>
<http://ojs.ukw.edu.pl/index.php/johs/article/view/4276>

The journal has had 7 points in Ministry of Science and Higher Education parametric evaluation. Part B item 1223 (26.01.2017).
1223 Journal of Education, Health and Sport eISSN 2391-8306 7

© The Author (s) 2016;

This article is published with open access at Licensee Open Journal Systems of Kazimierz Wielki University in Bydgoszcz, Poland

Open Access. This article is distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Noncommercial License which permits any noncommercial use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author(s) and source are credited. This is an open access article licensed under the terms of the Creative Commons Attribution Non Commercial License

(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>) which permits unrestricted, non commercial use, distribution and reproduction in any medium, provided the work is properly cited.

This is an open access article licensed under the terms of the Creative Commons Attribution Non Commercial License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>) which permits unrestricted, non commercial

use, distribution and reproduction in any medium, provided the work is properly cited.
The authors declare that there is no conflict of interests regarding the publication of this paper.
Received: 05.12.2016. Revised 21.12.2016. Accepted: 31.12.2016.

FENOMEN WARTOŚCIOWO-ZMYSŁOWEJ SFERY OSOBISTOŚCI I JEJ MIEJSCE W AKSJOLOGICZNYM DYSKURSIE WSPÓŁCZESNEJ EDUKACJI

THE PHENOMENON OF VALUE-SENSORY REALM OF PERSONALITIES AND ITS PLACE IN THE AXIOLOGICAL DISCOURSE OF CONTEMPORARY EDUCATION

Victor Demianuk

Rówieński Państwowy Kolegium Ekonomiczno-Technologiczne

Abstract

The work was defined philosophy and methodological content phenomenon value-sensual sphere. Disclosed and examined the content of the component indicated. Specify the place and importance of the heuristic value phenomenon-sensual sphere of personalities in the axiological discourse of modern education. Defends opinion that education fully the specific role in the formation and development of value-sensual sphere (to the valuable guidance and personal instantiation of the senses). Education is an effective process of socialization, the nature and content filling that has meaning within all life.

Keywords: value-sensual sphere of personalities, values, qualitative, pedagogy.

Abstrakt

W pracy została określona filozoficzno-metodologiczna treść fenomenu wartościowo-zmysłowej sfery osobistości. Ujawniono i przeanalizowano komponentną treść wskazanego zjawiska. Określono miejsce i heurystyczne znaczenia fenomenu wartościowo-zmysłowej sfery osobistości w aksjologicznym dyskursie współczesnej edukacji. Broni się opinia, że edukacja pełni specyficzną rolę w formowaniu i rozwoju wartościowo-zmysłowej sfery osobistości (stawienie jej wartościowych orientacji i konkretyzacja osobistych zmysłów). W ramach edukacji odbywa się efektywny proces socjalizacji osobistości, charakter i treściowe wypełnienie którego ma znaczenie wciągu wszystkiego dalszego życia.

Wyrazy kluczowe: wartościowo-zmysłowa sfera osobistości, wartości, aksjologia, pedagogika.

Inscenizacja problemu. Edukacja jest jednym z efektywnych środków socjalizacji osobistości we współczesnym społeczeństwie, stwarzając, z jednej strony, założenia dla osiągnięcia zawodowego sukcesu, a z innej strony – dołączając do systemu wartości i orientacji wartościowych, formułując system osobistych zmysłów. Jak zauważa ukraiński filozof i pedagog Wiktor

Andruszczenko, edukacja jest i formą działalności ludzkiej z przekazania-oswojenia wiedzy naukowej, kultury, informacji, doświadczenia, i specyficznym podsystemem społecznego życia z pewnym zbiorem wartości i norm, według których formuje się osobistość [1, s. 6]. Ukraińska badaczka Iryna Buszman wskazuje na to, że cel jakiegokolwiek systemu edukacyjnego polega u formułowaniu takiego praktycznego światopoglądu człowieka, który by lepsze złączył jego działalność zawodową z ogólnymi wartościami światopoglądowymi, zawartymi w podstawę tego systemu [4, s. 261]. Ukraiński naukowiec Wiktor Zinczenko sprawiedliwie wskazuje na to, że „żadna uporządkowana ludzka wspólnota niemożliwa bez stosunków edukacyjnych, ponieważ edukacja jest niezbędnym elementem ustalonego mechanizmu współdziałania pomiędzy członkami wspólnoty” [6, s. 3]. Zwłaszcza, wykształcenie odgrywa szczególne znaczenie w planie formułowania wartościowo-zmysłowej sfery osobistości.

Otóż, **celem niniejszej pracy** jest, po pierwsze, określić filozoficzno-metodologiczną treść fenomenu wartościowo-zmysłowej sfery osobistości, po drugie, pokazać na jego miejsce i heurystyczne znaczenia w dyskursie aksjologicznym współczesnej edukacji.

Teoretyczna podstawa pracy. Aksjologiczna problematyka (zwłaszcza pytania wartości i orientacji wartościowych) jest jedną z fundamentalnych tematów refleksji filozoficznej w jakimkolwiek światopoglądowo-teoretycznym systemie. Wtym, uogólniającego wyobrażenia o wartości (jak i o prawidłowości jej przejawu w różnych konkretnych formach) w filozofii nie było do środka zeszłego stulecia [7, s. 8]. Natomiast już w XX st. temat zrozumienia wartości związany z imionami takich filozofów i naukowców, jak: M. Hartman, R. Inglehart, K. Klakchon, M. Rokeach, U. Tomas i F. Znaniecki. Specjalną uwagę zjawiska orientacji wartościowych osobistości w swoich pracach udzielali przedstawiciele egzystencjalnej psychologii A. Maslow, K. Rogers, G. Allport, V. Frankl. We współczesnym pedagogicznym dyskursie wartościowa

problematyka interpretuje się takimi naukowcami i praktykami, jak: W. Andruszczenko, I. Bech, I. Ziaziun, M. Jewtuch, W. Krzemień, W. Łuhowy, L. Pełech, Ju. Pełech, L. Choruża. Dołączenia teoretycznych i praktycznych dorobków wskazanych autorów rozpatrujemy jako metodologiczną podstawę zrozumienia problemy wartości i orientacji wartościowych w kontekście edukacyjnym.

Przedstawienia podstawowego materiału. Wartościowo-zmysłowa sfera to jedna ze składowych osobistości. W psychologii ona rozpatruje się, jako funkcjonalny system, który formuje zmysły, wartości i cele procesów życiowych człowieka, który reguluje sposoby ich osiągnięcia. Z punktu widzenia filozofii – wartościowo-zmysłowa sfera osobistości to układ współrzędny, w którym życie nabywa niezbędnych punktów orientacyjnych. Wartościowo-zmysłową sferę osobistości stwarzają dwa istotne komponenty: „wartościowe orientacji” i „system osobistych zmysłów”, które są niepodzielnym systemowo-kulturalnym tworzeniem [16]. Przy tym wskazane komponenty nierozdzielnie związane z pojęciem „osobistość” i należą do przedmiotowego pola badania zachowania ludzkiego i jego motywów. Indywidualna wartościowo-zmysłowa sfera oczywiście formuje się i rozwija się pod socjokulturalnym wpływem i, jednocześnie, jest wynikiem indywidualnego doświadczenia narodzenia zmysłu i przyswojenie wartości i orientacji wartościowych. Refleksje osobistości skierowane na własną wartościowo-zmysłową sferę udzielają ją możliwości determinować jej „problemowe strefy” i na tej podstawie wykonać wewnętrzną regulację swoich wartościowych orientacji i osobistych zmysłów, przegłądać niekonstruktywne sposoby zachowania.

Uświadomienie systemu osobistych zmysłów uwarunkowane koniecznością nabycia zrozumienia fenomenu wartościowo-zmysłowej sfery. Przy tym pojęcie „osobisty zmysł” razem z pojęciem „wartościowo-zmysłowa sfera” posiada ważne miejsce w systemie wiedzy humanistycznej, przecież

aktywnie stosuje się w filozofii, socjologii, psychologii i lingwistyce. Osobiste zmysły są w swoim rodzaju podstawą świadomości osobistości. Z reguły, osobisty zmysł określają jako indywidualne odzwierciedlenia rzeczywistości stosunku do tych obiektów, codo których rozpoczyna się ją działalność. W tym samym czasie, osobiste zmysły są tą podstawą, z której wybudują się osobiste wartości człowieka. Przy tym osobiste zmysły, zjawisko dynamiczne, przecież osobistość może przeżywać konflikty zmysłowe, zaznawać utraty zmysłu i, jednocześnie, odkrywać nowe zmysły bytu, które będą sprzyjać rozwojowi i wzrostowi osobistości. Zmysł jako fenomen psychiki indywiduum nie może rozpatrywać się w izolacji, bez uwzględnienia stosunków wzajemnych człowieka ze światem, bez szerokiego socjalnego kontekstu.

Fundamentalnym wskaźnikiem obecności osobistego zmysłu uważa się sensowność życia, czyli formowalność celów życia. Przy tym sensowność życia określa się jako sensowność przeszłego, współczesnego i przyszłego, jak obecność celi, jak przeżycie indywiduumem ontologicznego jej znaczenia. „Sensowność życia jest niezbędnym i dostatnim warunkiem rozwoju harmonijnego człowieka, który ciągle i twórczo rozwija się” [18, s. 213]. Z kolei, analizując fenomen osobistych zmysłów rosyjski badacz Andrzej Seryj wskazuje na to, że one występują jako łączące ogniwo między podsystemami osobistości. Zwłaszcza, one są komponentami bardziej skomplikowanego systemu – osobistości, i, zwłaszcza, osobiste zmysły same zorganizowane w system, który ma pewną hierarchiczną kolejność, która będzie odzwierciedlać procesy rozwoju i funkcjonowania osobistości na różnych etapach procesów życiowych człowieka [17].

Codo wartościowych orientacji, które są fundamentalnym komponentem wartościowo-zmysłowej sfery osobistości, wtedy należy zauważyć ich genetyczny związek z pojęciem „wartość”. Ukraiński badacz Jurij Pelech rozumie wartość „jak filozoficzne pojęcie, które wyraża zinterioryzowany (zinternalizowany) w świadomości osobistości i związany z zadowoleniem

duchownych i materialnych potrzeb indywidualny maksimum, co w procesie socjalizacji nabył cech wzorca...” [15, s. 10]. Ostatnia jest nieodmiennym środkiem metodologicznym sensowności tematu sensu ludzkiego życia; problemy światopoglądowych konstant osobistości; pytań normatywno-wartościowej struktury społeczeństwa i społecznej świadomości; kierunków rozwoju kultury jako permanentnego procesu twórczości wartościowej. Opierając się na specjalną analizę można artykułować istotne charakterystyki fenomenu wartości: (1) wartości – to antyteza faktycznemu stanowi (istotne) i wariant bardziej przyjmowanego lub upragnionego, a następnie takiego, do czego trzeba lub należy pragnąć (należne); (2) wartości, w razie przyjęcia ich indywidualnie, składają się z całego jego duchowiono-duchowny świat, wypełniając sensem całe życie; (3) system wartości postaje teoretyczną podstawą działalności i osobistości, i społeczeństwa; (4) wartości powodują proces przedmiotowo-praktycznej działalności znacząco, chodzi o wpływ ostatnich odnośnie do motywów (działanie z szacunku do pewnych wartości) lub wyboru celów (działanie dla osiągnięcia oddzielnych celów) [12, s. 184].

Przy tym wartościowe orientacje faktycznie jest sensownościami, przyjętymi i przyswajalnymi osobistością wartościami, które występują realną podstawą jej zachowania. Jeżeli wartości zostaną miarą relacji osobistości do przedmiotów lub zjawisk, wtedy wartościowe orientacje – wyrażają procesualny aspekt takiej relacji, ponieważ ujawniają się w działalności człowieka. Uwaga do orientacji wartościowych spowodowana tym, że one leżą w osnowie światopoglądu człowieka, jego moralnych, politycznych, estetycznych przekonań i upodobań, określają jej zachowanie. Orientacje wartościowe są ważnym elementem wewnętrznej struktury osobistości, zamocowane życiowym doświadczeniem indywidualnie, całokształtem jego przeżyć. Sformowane orientacje wartościowe to w swoim rodzaju „os” świadomości, która ubezpiecza odporność człowieka i przejawia się w pewnym typie jej zachowania, w interesach, potrzebach, przekonaniach [14, s. 9]. Rosyjski badacz Wołodimir

Mjasyszczew traktuje wartościowe orientacje jak przejaw wyimkowego stosunku osobistości do różnych stron rzeczywistości. W wyniku współdziałania z otaczającą rzeczywistością, jej obiektami i zjawiskami, w człowieka formuje się pewny stosunek do nich jak do wartościowego lub niewartościowego z punktu widzenia już zawartych w jego świadomości wartości. Przy tym stosunek wskazuje na stopień interesu, stopień napęcia chęci lub potrzeby i, jednocześnie, sprzyja przetwarzaniu wartości i orientacji wartościowych [13, s. 21].

Faktycznie formułowanie i rozwój wartościowo-zmysłowej sfery osobistości (rozwój jej orientacji wartościowych i konkretyzacja osobistych zmysłów) odbywa się w procesie socjalizacji, co z różnym poziomem intensywności i pewną specyfiką na każdym etapie trwa całe życie człowieka. Przy tym szczególne znaczenie w planie formułowania wartościowo-zmysłowej sfery pełni jeden z fundamentalnych instytucji socjalizacji – edukacja. Według typu wpływu na świadomość człowieka edukacja jest elitarną, przecież ona zachowuje jej subiektywne osobliwości i zabezpiecza funkcję tworzenia zmysłu [19, s. 306]. Ukraińska badaczka Iryna Kadiejewska wskazuje na to, że edukacja jest translatozem najważniejszych i historycznie stałych norm i wartości bytu i pełni decydującą rolę w kontekście tych socjokulturalnych zmian, które przeżywa współczesny świat. Faktycznie zadanie współczesnego wykształcenia polega w zabezpieczeniu przyswajania osobistością wartości orientacyjnych społeczeństwa tak, żeby aksjologiczne orientyry oddzielnego indywiduum stały regulatorami socjalnego zachowania ludzi w całości [8, s. 34]. „Wynik, który powinien produkować system oświaty – wysoko kwalifikowana osobistość z aktywną życiową pozycją, uzbrojenia człowieka niezbędnymi umiejętnościami i nawykami, które powinny zabezpieczyć zdolność szybko reagować na pytania czasu i harmonicznie współdziałać z technologicznym społeczeństwem, które szybko rozwija się” [1, s. 7-8].

Wartość uzyskanych w trakcie nauczania wiedzy i umiejętności logicznie wypływa z tego faktu, że są one ważnymi mechanizmami adaptacji indywiduuma do otaczającego środowiska (przyrodnego i socjalnego). Przy tym ważną psychologiczno-pedagogiczną problemą w warunkach dzisiejszego dnia jest tworzenie efektywnych technologii rozwoju wartościowo-zmysłowej sfery osobistości. Ukraiński badacz Serhij Kostiučzkow akcentuje na tym, że jednym z ważnych imperatywów współczesnej epoki jest konieczność socjokulturalnej modernizacji systemu oświaty. „Świat w warunkach trzeciego tysiąclecia uparcie aktualizuje ideologiczne nastawienie i konstruowanie wykształcenia, jak specyficznej formy socjalnej działalności, wynikiem której jest budowa nowego obywatelskiego społeczeństwa i rozwój ludzkiej osobistości w warunkach stale zmieniającego socjalnego i przyrodniego środowiska” [9, s. 231].

Jednocześnie w warunkach realizacji zadania powrót Ukrainy do europejskiej geopolitycznej i kulturalnej przestrzeni aktualizuje się, z pośród innego, problematyka przejścia na europejskie standardy edukacji Ukrainą, co oczywiście, przewiduje przegląd istniejących zasad realizacji procesu edukacyjnego, formułowanie proeuropejskich strategii edukacyjnych rozwoju procesu edukacyjnego. Przed ukraińskim społeczeństwem powstała konieczność nowych życiowych wartości-orientyrów, które powinna sformułować edukacja: zawodowa kompetentność, zdolność do konkurencji, inicjatywność, otwartość innowacjom, gotowość brać odpowiedzialność na siebie, mocne humanistyczne orientyry życiowe, zdolność materialnie zabezpieczyć siebie i swoją rodzinę. Do fundamentalnych dla współczesnej edukacji wartości Serhij Kostiučzkow odnosi: 1) wiedzę odnośnie demokratycznych praw i wolności, mechanizmów i procedur ich obrony; 2) nawyki uczestnictwa w kierowaniu procesami socjalnymi, współdziałania z organami władzy państwowej i samorządu miejskiego, strukturami „trzeciego sektora”; 3) umiejętności jednoczyć się dla społeczno-znaczącego celu, przeciwstawiać się przejawom ekstremizmu, intolerancji, ksenofobii i inne [9, s. 230].

Między innym, współczesna oświata na Ukrainie bez wątpienia powinna brać pod uwagę wartości europejskiej cywilizacji, które w dosyc lakonicznej formie zostały opisane w raporcie Europejskiej Komisji z pytań edukacji dla Europy: 1) prawa człowieka (ludzka godność); 2) fundamentalne wolności; 3) demokratyczna legitymizacja; 4) pokój i zaprzeczanie pomocy jako środka osiągnięcia celów; 5) szacunek do innych ludzi; 6) solidarność ludzi (w ramach Europy i całego świata); 7) stały rozwój; 8) równość szans; 9) zasada racjonalnego myślenia (twierdzenia powinny być uzasadnione); 10) obrona ekosystemów; 11) odpowiedzialność personalna [21]. Odznaczmy, że edukacja w państwach Europy nie stoi na miejscu i doznaje głębokich przetworzeń, co uwarunkowane jest szeregiem problemów i zadań: podwyższenie jakości edukacji i zdolności do konkurencji absolwentów europejskich uczelni; podołanie kryzysu idei wielokulturowości i poszukiwanie środków unifikacji narodowych standardów edukacyjnych przy równoczesnej dywersyfikacji modeli edukacyjnych; doskonalenia technologii nauczania i problem zachowania klasycznych form uniwersyteckiej edukacji. Wszystko to odbywa się na tle fundamentalnej zasady o niezaprzeczalnej roli człowieka i jej duchownego świata (zwłaszcza, wartościowego bagażu osoby), co faktycznie traktuje się jako główne źródło społecznego rozwoju. Więc, w Europie w ostatnie dziesięciolecie znacznie rośnie rola gałęzi humanistycznych, w tym różnego rodzaju badań aksjologicznych.

Uwzględniając treściowe osobliwości wartości i orientacji wartościowych, które zostały ułożone w podstawę standardów europejskich edukacji szczególne miejsce należy poszukiwaniu i wprowadzeniu nowych form działalności edukacyjno-wychowawczej, odnośnie załączenia młodzieży uczniowskiej do wartości europejskich. Przecież osobistość, jej wewnętrzny świat mają wartościowo-zmysłową określoność socjokulturowym środowiskiem i podstawowymi tendencjami rozwoju jej pierwotnych psychoemocyjnych, symboliczno-znakowych i kulturalno-treściowych orientyrów. „Społeczne cele i

zadania, tendencje i prawidłowość rozwoju, znakowo-informacyjne i wartościowo-zmysłowe struktury są środowiskiem, w które na pewno trafi człowiek i w którym czerpi siły praźródłowe i znaczenia swego życia [3, s. 244].

Znaczenie problematyki rozwoju wartościowo-zmysłowej sfery młodzieży uczniowskiej uwarunkowane brakiem wyraźnie określonej idei ogólnonarodowej, oraz niesformowością systemu wartości bazowych, który uzyskał by ogólne wyznania ukraińskiego społeczeństwa, co zresztą powoduje, spośród innego, niewysoki poziom świadomości aksjologicznej młodego Ukraińca. Przy tym, warto zaakcentować uwagę na tym, że sformowość systemu wartości społeczeństwa i korelowanych z nim orientyrów wartościowych osobistości występują fundamentalną przesłanką codo zdolności takiego społeczeństwa do decydowania aktualnych zadań, które wysuwa współczesność. Nie trzeba zapominać i o fundamentalnej idei Maxa Webera o tym, że w okresie zatwierdzenia nowego typu socjalnego porządku ważne znaczenia ma gotowość ludności do akceptowania przetworzeń, oraz obecność pewnych socjokulturalnych „uczciwości”, do których oczywiście, należy zaliczyć wartości i orientacje wartościowe, bez których nie ma sensu mówić o rozbudowie nowej jakości społeczeństwa. Jak odznacza ukraiński filozof Witalij Lach, „pytanie produkcji i przyswojenia nowych wartości jeszcze pozostaje aktualnym”. Przecież jeśli mentalność ludzi nie zmienia się, to wtedy będziemy zmuszone odtwarzać poprzedni stan rzeczy [11, s. 35].

W swojej pracy także bierzemy pod uwagę myśl ukraińskiego naukowca Wiktora Zinczenka, który dowodzi, że zewnątrz zjawiska edukacyjno-wychowawcze (proces kształcenia, standardy edukacji, ocenianie wiedzy, stosunki między nauczycielem i uczniem, szkołą i rodzicami t.p.) odbijają władną wolę i ekonomiczny interes dominującego systemu społeczeństwa, jego norm, wartości i celów [6, s. 3]. Naszym zdaniem, wskazana teza potwierdza bezpośrednią zależność procesu edukacyjnego od priorytetów wartościowych, które są właściwe (bądź pożądane) dla społeczeństwa na pewnym etapie jego

rozwoju. Więc zadanie zbadać problematykę rozwoju wartościowo-zmysłowej sfery młodzieży uczniowskiej w warunkach przejścia narodowego systemu oświaty na europejskie standardy edukacyjne, z jednej strony, powoduje konieczność dokładnego uczenia treści i osobliwości wskazanych standardów, wartości na których one bazują się, z innej – w pole badawczego interesu trafia proces edukacyjny, co i jest środkiem rozwoju wartościowo-zmysłowej sfery osoby. Ponadto, uważamy, że nie możliwe jest wykonania opracowania i realizacji jakichkolwiek strategii edukacyjnych zignorowawszy fakt współzależności i współokreśloności wartościowych sfer społeczeństwa i osobistości, które znajdują się zarówno pod wpływem systemowego socjalnego planowania, jak i świadomej życiowórczej aktywności osobistości [3, s. 243].

W związku z tym osobliwego znaczenia we współczesnej pedagogice nabywa fenomen wartościowo-zmysłowej sfery, oraz praktyczne (metodyczne) pytania formułowania wartościowych (proeuropejskich według treści) orientacji i zmysłów osobistych. Innymi słowami, zwrócenia do wartościowo-zmysłowej sfery uwarunkowane, z jednej strony poszukiwaniem sposobów eksterioryzacji europejskich edukacyjnych nabytków wartościowo-zmysłowych, z innej – podstawowym zadaniem formułowania osobistości młodzieży uczniowskiej, zwłaszcza w części wartości i orientacji wartościowych. Do słowa, ukraińska badaczka Lidia Bohata akcentuje uwagę na tym, że reformowanie oświaty przewiduje nie tylko reformowanie jej biurokratycznych mechanizmów, lecz w równym stopniu wyjaśnienia, co „szczepić” nowym pokoleniu [2, s. 290-291]. Wskazana teza, oczywiście może być ułożona w podstawę uzasadnienia zwrócenia do problematyki wartościowo-zmysłowej sfery osobistości w kontekście pedagogicznym.

Warto także zauważyć, że zwrócenia do wskazanej problematyki całkowicie koreluje z tendencją personocentryzmu, którą swego czasu poznał ukraiński filozof i kulturolog Serhij Krzyski [10, s. 26]. W ramach określonej tendencji nadzwyczajna badawcza uwaga skierowana do pragnienia

człowieka zrozumieć swoje życie i do zmysłowości, oraz do wartości, które mogą rozpatrywać się jednym z wyników takiej twórczości. Człowiek zawsze odczuwa ontologiczną potrzebę przebywania w wolności i kulturze. Z punktu widzenia filozofa i kulturologa Ołeha Henisaretskiego, wskazane zdążające do celu pragnienie, które faktycznie wyraża praktykę samostanowienia i rozbudowy wartościowo-zmysłowej sfery osobistości, ma cztery podstawowe bazy: 1) faza poszukiwania, co stanowi dowolną, spontaniczną aktywność, która poprzedza wybór, przystanku; 2) faza wyboru, gdzie na pewnych wartościowych podstawach wykonuje się przystanek na niektórych podstawach do działania i uczynku, na zmysłach i sprawach dalszego ruchu; 3) faza budowania, w ramach której do osiągnięcia celów i zmysłów buduje się, uporządkowuje się własny byt, ustala się pewny porządek; 4) faza zamieszkania, polega w tym budowany porządek ma być umeblowany, przeżyty, on nabywa pewnych struktur codzienności, tradycji, zwyczajów. Lecz po fazie zamieszkania odbywa się nowe poszukiwanie, pragnienia wyjść poza już wybudowany świat [5].

Wnioski. Jednym z aktualnych tematów ukraińskiego filozoficznego i pedagogicznego dyskursu jest poszukiwanie nowych wartości, które korelują się z bazowymi europejskimi wartościami, oraz sposobów ich osiągnięcia i umocnienia w świadomości społecznej. Zwrócenie do tematu rozwoju wartościowo-zmysłowej sfery młodzieży uczniowskiej w warunkach przejścia na europejskie standardy edukacyjne aktualnie biorąc pod uwagę ten fakt, że młodzież tradycyjnie jest dynamiczną i progresywną częścią społeczeństwa, wartościowe orientyry i orientacje której w znacznym stopniu wyznaczają przyszłość społeczeństwa w całości. Możemy stwierdzać, że problematyka rozwoju wartościowo-zmysłowej sfery młodzieży uczniowskiej ma nie tyle akademicko-poznawalny charakter, ile związana z praktycznym zadaniem formułowania światopoglądowego fundamentu (jego wartościowej składowej) ukraińskiego społeczeństwa.

Dyscypliny humanistyczne (filozofia, socjologia, psychologia i pedagogika) za ostatnie stulecia napracowały znaczny konceptualny fundament dla teoretycznego nauczania wartościowej problematyki w edukacyjno-wychowawczym kontekście. Zwłaszcza, w ramach wartościowej teorii akumulowany znaczny materiał w odniesieniu do ujawnienia natury wartości i orientacji wartościowych, rozumienia ich znaczenia dla indywidualnego i społecznego, w tym w kontekście edukacyjnym. Zadania wyjaśnić osobliwości i mechanizmy rozwoju wartościowo-zmysłowej sfery młodzieży uczniowskiej w warunkach przejścia na europejskie standardy oświaty Ukrainy spowodowało konieczność specjalnego badania filozoficzno-metodologicznych zasad myślenia zagranicznymi i ukraińskimi myślicielami problemu wartości i orientacji wartościowych.

Literatura:

1. Andruszczenko W.P. Dyskurs Wartościowy w Edukacji // Absolwent edukacji Ukrainy. – 2008. – Nr 1. – S. 5-18.
2. Bogataja L. N. Wartościowy Semantyczny i Symboliczny Wszechświat w Centrum Uwagi Nowoczesnych Strategii Edukacyjnych // Hylaia: Naukowy Przegląd. Zbiór prac naukowych. – 2015. – Vol. 103 (12). – C. 286-292.
3. Bogdanowa N.G. Problem Planowania Procesu Rozwój Kultury Kreatywności Życiowej Osobowości // Hylaia: Naukowy Przegląd. Zbiór prac naukowych. – 2016. – Vol. 105 (2). – S. 242-247.
4. Buszman I.O. Spis Treści Edukacji Przez Pryzmaty w Filozoficzno-Metodologicznych Podejściach // Hylaia: Naukowy Przegląd. Zbiór prac naukowych. – 2015. – Vol. 103 (12). – C. 261-264.
5. Genisaretskij O.I. Nawigator: Metodologiczne Rozbudowy i Ciąg Dalszy. – M. : Droga, 2002. – 578 s.

6. Zinczenko W.W. Globalne Problemy Światowe Systemów Kształcenia i Wychowania w Warunkach Współczesnych Społeczeństw Przemysłowych // *Postmetodyka*. – 2014. – Nr 1. – S. 2-8.
7. Kagan M. S. *Filozoficzna Teoria Wartości*. – Sankt Petersburg, TOO TS "Petropolis", 1997. – 205 s.
8. Kadiejewska I.A. *Humanistyczne Wartości Edukacji W Kontekście Globalizacji Społeczeństwa: [monografia]*. – Odesa: Astroprint, 2010. – 176 s.
9. Kostiuczko S. K. Kompetentne i Naukowe Przygotowanie Człowieka do Życia w Warunkach Nowego Społeczeństwa Obywatelskiego // *Hylaia: naukowy Przegląd. Zbiór prac naukowych*. – 2016. – Vol. 106 (3). – S. 230-234.
10. Krymskij S. *Legenda Filozoficznych Znaczeń*. – M.: Idea-Press, 2006. – 240 s.
11. Lach W. W. Rola Komponentów Wartościowych w Procesie Kształtowania Społeczeństwa Informacyjnego // *Materiały IV Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Praktycznej "Człowiek, Społeczeństwo, Technologie Komunikacyjne"*, Charków – Liman, 24-25 czerwca 2016 r. / *Ukraińska Państwowa Akademia Transportu Kolejowego, Instytut Filozofii im. G.S. Skoworody NAN Ukrainy*. – Ch.; Liman, 2016. – S. 29-37.
12. Matwijczuk A. W. *Deontologia Ekologiczna: Filozoficzno-Metodologiczna Interpretacja Naukowych Perspektyw: monografia*. – Równe: O. Zeń, 2014. – 400 s.
13. Miasyszczew W.N. *Psychologia Stosunków: Wybrane Prace Psychologiczne*. – Moskwa – Woronież, Instytut Psychologii Praktycznej, 1995. – 356.
14. Panczenko L. M., *Kształtowanie Postaw Wartościowych Młodzieży W Okresie Transformacji Ustrojowej Społeczeństwa Ukraińskiego. Autoreferat. Kand. filozof. nauk. Spec.: 09.00.03 – Filozofia Społeczna i Filozofia Historii*. – K., 2003. – 21 s.

15. Pełech J. W., Teoretyczne i Metodyczne Podstawy Wartości Semantycznej Gotowości Przyszłego Nauczyciela Do Pracy Zawodowej: Autoreferat. praca naukowa ... nominowany do tytułu naukowego doktora nauk pedagogicznych: 13.00.04 / Narodowa Akademia Nauk Pedagogicznych Ukrainy, Instytut Szkolnictwa Wyższego. – Kijów, 2010. – 36 s.
16. Seryj A.W. Wartościowa i Semantyczna Sfera Osobowości / A.W. Seryj, M. S. Janickij. – Kemerowo: Kemerowski Uniwersytet Państwowy, 1999. – 92 s.
17. Seryj A. W. System Osobistych Znaczeń: Struktura, Funkcje, Dynamika [Elektroniczny zasób]. – Kemerowo: Kuzbasswuzizdat, 2004. – 272 s. – Tryb dostępu: <http://hpsy.ru/authors/x290.htm>
18. Stroj G.W. Geneza Pojęcia "Osobisty Sens" w Psychologii // Edukacja. Nauka. Kadra naukowa – 2011. – Nr 3. – S. 212-214.
19. Fabryka A. A. Możliwe Skutki Realizacji Nowego Podejścia do Nauki Cyklu Humanistycznych i Społeczno-Ekonomicznych Dyscyplin w Uczelniach // Hylaia: Naukowy Przegląd. Zbiór prac naukowych. – 2016. – Vol. 105 (2). – S. 304-307.
20. Człowiek i Jego Wartości: w 2 częściach Cz. 1. / red. P. S. Gurewycz. – M. : IF RAN, 1988. – 139 s.; Człowiek i Jego Wartości : w 2 częściach Cz. 2 / red. P. S. Gurewycz. – M. : IF RAN, 1988. – 145 s.
21. Edukacja dla Europy. Raport Komisji Europejskiej, tłum. I. Wojnar i J. Kubin, Komitet Prognoz "Polska 2000 Plus" przy Prezydium PAN, Warszawa 1999. – 191 s.